

Rongtjenberne og Herregaardene som den katholicke Kirke engang eiede (Munterhed). Sa derfor som det lod sig gjøre, kunde det jo være ret indbringende at kræve dette tilbage; men jeg maa imidlertid gjøre den ærede Taler opmærksom paa, hvilket maaskee ikke er ham bekjendt, at den danske Rigsdags Reces af 1536 afgjorde og ordnede disse Forhold og erklærede, at alt det Gods, der havde tilhørt Bispedømmerne, blev indbraget og lagt hen til Kronen, til Landets almindelige Nytte, mod at Kongen deraf skulde lønne de lærde Mænd, der herefter skulde indtage Bispens Plads; men hvad der i ethvert Sogn var henlagt til Præsternes Underholdning, blev udtrykkeligt vindiceret at skulle blive ved Sognet, og der sagdes endog saa, at Evangeliet berøvede Ingen Sit, og derfor var det tilbørligt, at man ikke berøvede den evangeliske Kirke, hvad der tilkom den; og saaledes gif det ligefrem over i den evangeliske Kirkes Eie; thi der oprettedes ikke en ny Kirke, men den bestaaende Kirke reformeredes, og de Embeder, som derved bleve unødvendige, bleve affjættede og deres Gods indbraget; de andre vedbleve og beholdt deres Gods. I ethvert Tilfælde har Kirken en Aarhundreder lang Hævd paa Nytten og Brugsretten af disse Eiendomme, og denne Nytte og Brugsret, siger jeg, er ogsaa et juridisk Begreb, og den giver en virkelig Ret. Forresten er det ikke min Hensigt her at ville fremkalde en Debat om Eiendomsretten, men jeg raader kun til ikke at gaae ind paa Lovforslaget, fordi det forekommer mig at være høist farligt for Folketirken.

Borgen: Jeg kan i det Hele taget slutte mig til det foreliggende Lovforslag, og jeg skal indskrænke mig til at udtale, at jeg anseer det for den rigtige Maade at ordne dette Forhold paa, der længe har trængt til Omordning. Jeg for mit Vedkommende kunde kun ønske, at den ærede Minister i enkelte Punkter var gaaet videre, end han er gaaet i dette Lovforslag. Naar det saaledes hedder i Slutningen af § 4, at det skal overlades til Kongen i indtrædende Vacance at bestemme, at den Forandring, der er omtalt i Paragraphens Begyndelse, skal foregaae selv om den ikke tidligere har fundet Sted, vilde jeg ønske, at det blev hævet til Lov,

at ved indtrædende Vacance skulde denne Lønningssforandring altid finde Sted. Eigeledes vilde jeg ansee det for ønskeligt, at Præstegaardsjorderne bleve indbragne med under Omordningen. Jeg anseer det ikke for en heldig, en med Tiden stemmende Maade at lønne paa, at give saadan Jord til Embedsmænd. Det er ogsaa bekjendt nok, at i mange Tilfælde indbrages Beneficiarius derved i meget store økonomiske Forlegenheder, og at Omforgen for Jorden ikke sjelden har bidraget til at drage Præsten fra det, der er hans egentlige Kald. Jeg maa derfor ansee det for særdeles ønskeligt, at ogsaa en Bestemmelse herom blev optagen i Loven.

Ministeren for Kirke og Undervisningsvæsenet: Den ærede Taler, der først havde Ordet, ansøgte Noget, som jeg ikke troer at have sagt her, men i det andet Thing. Jeg maa tilstaae, at jeg saae dog helst, at jeg kunde indskrænke mig til det, der er ytret i selve Thinget af mig; thi der er den Ulempe for mig, ved her at forsvare, hvad jeg har sagt andetsteds, at det der tidt er sagt i en ganske anden Sammenhæng, som det vilde være for vidtløftigt at forklare. Den ærede Rigsdagsmand, der først havde Ordet (F. Nielsen), udtalte sig i det Hele imod Lovforslaget, medens han dog billigede forskellige Paragrapher, navnlig den, der omhandler Afløsningen af Smaarebelsstienden. Han kom til den Slutning, at han vil være imod det Hele, uagtet han er for en Deel af det. Dette forekommer mig ikke at være consequent, det forekommer mig, at han vilde handle mere i Overensstemmelse med sin Overbeviisning, om han søgte at faae nogle af Paragrapherne ud og holdt paa en Deel af dem, i alt Fald i modificeret Form; thi han anseer dog Reformen deelviis for hensigtsmæssig. Jeg vil derfor gjøre gjældenbe, at da der er en gunstig Stemning hos den ærede Taler for en Deel af Lovforslaget, vilde det være ønskeligt, om den kunde faae sit Udtryk i den Maade, hvorpaa den ærede Rigsdagsmand vil behandle det forelagte Lovforslag. Man er her kommen ind paa Spørgsmaalet om Kirkens Eiendomsret, men jeg kan ikke see, at dette Spørgsmaal har det allerringeste med